

UDENRIGSMINISTERIET

Den 15. juli 2005

Udenrigsudvalgets spørgsmål 39 af
14. juni 2005 til skriftlig besvarelse

Spørgsmål Nr. 39:

Der ønskes en sammenligning af EU's og USA's toldpræferenceaftaler over for fattige udviklingslande - herunder Everything But Arms-initiativet og African Growth and Opportunity Act - med belysning af hvilke lande og produkter, der er omfattet, om der er tale om fuld eller delvis toldfrihed, hvor snærende regler om bl.a. oprindelsesland, der anvendes i aftalerne, samt statistiske oplysninger om nytteværdien af de to sæt af toldpræferenceaftaler (fx den faktiske import, der foregår under aftalerne, og de fattige landes velfærdsgevinster på aftalerne). Derudover ønskes forslag til, hvorledes Everything But Arms-initiativet kan gøres mere værdifuldt for de fattige lande (fx gennem administrative lettelser og lempelser af oprindelseslandsreglerne).

Svar:

1. EU's generelle toldpræferenceordning (GSP) omfatter 179 udviklingslande og ikke-uafhængige territorier. (Ved 'ikke-uafhængige territorier' forstås selvstændige toldområder, der ikke udgør selvstændige stater, f.eks. Grønland og Falklandsøerne). Af de 179 GSP-modtagere er 49 mindst udviklede lande, der også er omfattet af EU's 'Everything but Arms'-initiativ (EBA).

Det amerikanske system for generelle toldpræferencer omfatter for 2005 i alt 121 udviklingslande, herunder 44 mindst udviklede lande, hvortil kommer 21 ikke-uafhængige territorier, alt i alt 142 udviklingslande og ikke-uafhængige territorier. USA's toldpræferenceaftale for Afrika (African Growth and Opportunity Act - AGOA) omfatter i 2005 37 lande syd for Sahara.

2. Ved EU's GSP-ordning suspenderes som hovedregel al told for alle ikke-følsomme varer (med undtagelse af landbrugsvarer). For følsomme produkter reduceres tolden med 3,5 procentpoint, dog således at tolden for tekstiler reduceres med 20%. Den almindelige GSP-ordning dækker omkring 7.300 produkter, hvoraf godt halvdelen klassificeres som følsomme. For den under GSP lagte EBA-ordning gælder told- og kvotefri adgang for alle varer fra de mindst udviklede lande (undtagen våben og ammunition), dog med overgangsordninger for bananer (indtil 2006) samt for ris og sukker (indtil 2009). Hertil kommer den særligt ansporende ordning for fremme af bæredygtig udvikling, menneskerettigheder og god regeringsførelse

(GSP+) for små, sårbare lande, der vil kunne modtage told- og kvotefri adgang også for alle følsomme produkter, bortset fra sukkervarer.

Under det amerikanske GSP gives der i 2005 principielt toldfrihed for alle varer, dog med en række undtagelser. Undtagelserne omfatter bl.a. tekstiler og beklædning, lædervarer som fodtøj og håndtasker, 'importfølsomme' varer som visse elektroniske artikler og stålprodukter samt en række landbrugsvarer, der er omfattet af toldkontingenter. Import af disse varer (bortset fra landbrugsprodukter) direkte til USA fra de ovennævnte mindst udviklede lande og AGOA-landene kan efter nærmere bestemmelse tildeles toldpræference.

3. De nugældende oprindelsesregler under EU's GSP-ordning stammer fra 1993. Reglerne, der varierer efter produkttype, benytter sig af tekniske kriterier, mål af værditilvækst eller transformation, hvorved varen må overføres fra en toldposition til en anden. Reglerne tillader regional kumulation inden for 3 nærmere angivne grupper af lande. Andre GSP-landes værditilvækst kan således regnes med i tilvæksten, foretaget i det eksporterende land, ligesom indhold af produktet, der stammer fra EU, også kan medregnes.

For de amerikanske toldpræferenceordninger, GSP og AGOA, gælder, at de lande, der modtager præferencer, som hovedregel skal tegne sig for en værditilvækst på mindst 35% af den samlede værdi ved import til USA. Op til 15% af importværdien, som måtte være skabt i USA, vil kunne tælles med i opgørelsen over værditilvæksten, som tilregnes de præference-modtagende lande. Det amerikanske GSP-system anerkender oprindelseskumulation, såfremt mindst 35% af varernes toldværdi hidrører fra en af 5 nærmere angivne sammenslutninger af lande.

4. EU's præferenceelement for GSP-ordningen, for EBA samt for Cotonou-aftalen med AVS-landene var i 2003 på ca. Euro 61 mia. Ca. 95 % af EU's import fra de mindst udviklede lande gennem EBA, Cotonou-aftalen og Den Fælles Toldtarif for tredjelande foregår toldfrit. I 2004 udgjorde EU's samlede import fra lande i Afrika syd fra Sahara omkring Euro 40,4 mia.

USA's præferenceelement for AGOA og den amerikanske GSP-ordning var i 2003 på ca. Euro 17 mia. AGOA indeholder et årligt præferenceelement på ca. USD 8 mia., hvoraf ca. 90% består af særlig præferenceadgang for olieprodukter - primært fra Nigeria. USA's samlede import fra de afrikanske lande syd for Sahara i 2004 androg ca. USD 35,9 mia., svarende til ca. Euro 28,9 mia. ved gennemsnitskursen for 2004.

5. Danmark har fra begyndelsen arbejdet for, at de mindst udviklede landes told- og kvotefri adgang under EBA skulle gælde alle varer undtagen våben og ammunition. Danmark var således modstander af de relativt langstrakte indfasningsordninger, der gælder for ris, sukker og bananer, ligesom man fra dansk side fortsat arbejder for, at indfasningen gennemføres hurtigst muligt. Fra dansk side arbejder man endvidere for en hurtig udstrækning af EBA til andre fattige lande.

Oprindelsesreglerne for GSP og EBA, har længe været et område, hvor Danmark har arbejdet for at opnå forbedringer. I forbindelse med vedtagelsen af den nye GSP-ordning i 2005 (der

omfatter EBA) var Danmark stærkt medvirkende til, at der blev afgivet en fælles Råds- og Kommissions-erklæring, ifølge hvilken der snarest muligt skal gennemføres en reeksamination af oprindelsesreglerne, herunder reglerne for kumulation, for de lande, som har størst behov. Kommissionen har den 16. marts 2005 fremlagt en meddelelse (COM/100/2005) om, hvordan man kan forenkle og smidiggøre de præferentielle oprindelsesregler med henblik på yderligere at fremme udviklingslandenes adgang til EU's marked. På dette grundlag agter Kommissionen senere på året at fremkomme med et konkret forslag til implementering.